

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1927 kl. 12 m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om förkortning av tiden för avlämnande av propositioner vid lagtima riksdag.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 194, hava herrar *Schlyter* och *Nothin* hemställt,

»att riksdagen ville såsom vilande antaga följande ändrade lydelse av § 54 § andra stycket riksdagsordningen:

'Propositionerna böra vid lagtima riksdag avlämnas inom femtio dagar från dess öppnande, och må proposition ej senare avlätas, utan så är, att Konungen finner någon under riksdagen inträffad händelse därtill föranleda eller prövar uppskov med framställningen lända riket till men.'

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I det betänkande angående åtgärder för beredande av lättnad i riksdagens arbete, som den 18 december 1916 avgavs av särskilda kommitterade, föreslogs, att tiden för avgivande av propositioner, som dittills varit obegränsad, för normala fall skulle bestämmas till sextio dagar från riksdagens öppnande. I princip anslöt sig Kungl. Maj:t till begränsningsförslaget men ansåg, att den ifrågasatta propositionstiden vore för kort, och föreslog därför, att tiden skulle bestämmas till sjuttio dagar (proposition nr 111 vid 1917 års riksdag). Detta förslag tillstyrktes av konstitutionsutskottet och bifölls av båda kamrarna samt blev vid 1918 års lagtima riksdag slutligt antaget. Ifrågavarande stadgande i § 54 riksdagsordningen är av följande lydelse: »Propositionerna böra vid lagtima riksdag avlämnas inom sjuttio dagar från dess öppnande, och må propositionerna ej senare avlätas, utan så är, att Konungen finner någon under riksdagen inträffad händelse därtill föranleda eller prövar uppskov med framställningen lända riket till men.»

*Utskottets
yttrande.*

I föreliggande motion föreslås, att propositionstiden för normala fall skulle minskas från sjuttio till femtio dagar. Såsom bevis för att propositionstiden utan olägenhet skulle kunna förkortas, anföra motionärerna, att den under 1926 års lagtima riksdag sittande regeringen frivilligt begränsade proposi-

tionstiden till femtio dagar och att i själva verket endast ett fåtal propositioner avlämnades efter februari månads utgång. Även i år har, enligt vad utskottet inhämtat, det överväldigande flertalet propositioner överlämnats före den 1 mars.

Den praxis i fråga om utarbetande och avlämnande av propositioner, som sålunda påbörjats, är enligt utskottets mening av stort värde. För riksdagsarbetets effektiva organisation och snabba fortgång är det uppenbarligen av vikt, att Kungl. Maj:ts framställningar i så god tid som möjligt komma riksdagen tillhanda. Någon anledning att nu genom grundlagsändring fastslå en kortare propositionstid än den gällande, synes emellertid icke föreligga. Det torde kunna förväntas, att den praxis, som sålunda inletts, kommer att tillämpas även i framtiden, oberoende av uttryckligt grundlagsstadgande. För övrigt torde i vissa fall, särskilt då nya regeringar bildas på hösten, en så stark begränsning av propositionstiden som den här föreslagna kunna medföra olägenheter.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 mars 1927.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: herrar *von Geijer, Engberg**, *Strömberg, David Bergström, Thulin**, *G. W. Hansson, Reuterskiöld, Leander, Fehr**, *N. J. M. Svensson, Ljunglund**, *Sävström, Vennerström, Gustafson i Kasenberg**, *Bäckström, Borg, K. A. Westman, Hallén, Pehrsson* i Göteborg och *Björkman**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *Reuterskiöld*, som anfört:

»De tämligen misslyckade försök, som gjordes dels 1909, dels 1918 till omläggning av riksdagsarbetet för vinnande av förkortning i riksdagstiden, men som i stället förlängt riksdagstiden, mana icke till fortsatt efterföljd. Varje förkortning i dagantal av propositionstiden skulle numera säkerligen blott be-

tyda, att maximitiden blev normaltids och att propositionerna vid tidens utgång, liksom nu, komme störtvis, under det att det för arbetets organisation vore önskvärdt, att *alla viktigare propositioner avlämnades redan vid riksdagens öppnande* och att de *mindre* propositionerna sedermera *komme successivt*, varvid ingen som helst begränsning av propositionstiden vore behöflig. Hela begränsningsregeln är därjämte och måste alltid bliva mera sken än verklighet, därför att den måste medgiva undantag, vilka icke kunna fixeras utan bero av godtycklig tolkning just av Kungl. Maj:t själv, vars frihet skulle begränsas. Med hänsyn härtill har jag ansett, att utskottet bort i anledning av motionen utarbета förslag till sådan ändring av riksdagsordningens stadganden om propositioners avlämnande, att däri bleve uttalat såsom principiell regel, att alla större och viktigare propositioner skulle avlämnas vid riksdagens öppnande — vilket, liksom dess början, med fördel kunde framflyttas en vecka, varigenom mera tid vunnas före riksdagen till beredande av propositioner — Kungl. Maj:t obetaget att under riksdagens lopp avlämna de mindre propositioner i övrigt, vartill omständigheterna kunde föranleda; dock med rätt för riksdagen att, om tiden för lagtids riksdags samvaro icke medgäve nödig prövning av sådana senare avgivna propositioner, lämna dem åter utan saklig behandling»;

2) av herr *Hallén*.
